

УДК 338.4

Кучина Т. С.,*студентка Національного університету “Острозька академія”**Науковий керівник:**к.е.н., доц. Козак Л.В.*

УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ШВЕЙНОГО ВИРОБНИЦТВА НА УМОВАХ ДАВАЛЬНИЦЬКОЇ СИРОВИНИ В УКРАЇНІ

Використання толінгових схем – одна з основних галузевих особливостей діяльності швейних підприємств України. За даними Української асоціації підприємств легкої промисловості, частка продукції таких підприємств на внутрішньому ринку не перевищує 13 %, тобто близько 87 % діючих швейних фабрик співпрацюють з іноземними компаніями за давальницькою схемою з різною глибиною її використання [4]. Робота на умовах давальницької сировини є своєрідною реанімацією галузі, так як більшість підприємств функціонують завдяки такій схемі роботи, і лише незначна частка суб'єктів господарювання використовують її для додаткового завантаження виробничих потужностей. З огляду на сказане актуальними є дослідження щодо ефективності зазначених підходів організації виробництва, зокрема управління майном.

Формування майна підприємств швейної промисловості, що працюють на умовах давальницької сировини протягом 2009 – 2011 рр. відбувалося в основному за рахунок власного капіталу, і водночас було ефективним (табл. 1).

Як свідчать дані таблиці, зростання оборотності власного капіталу та кредиторської заборгованості є ознакою підвищення ділової активності підприємств, а зростання рентабельності власного капіталу ще раз підкреслює покращення ефективності управління формуванням майна підприємств галузі.

Протягом досліджуваного періоду загалом підвищилась і ефективність управління використання майна. Ресурсовіддача у середньому по галузі станом на 2009 р. становила 1,21 грн., тоді як у 2011 р. одиниця залучених ресурсів приносила 1,42 грн. чистого доходу. Фондовіддача зросла на 11 %: у 2009 р. кожна гривня основних засо-

бів приносила 2,47 грн. доходу, тоді як у 2011 р. підприємства галузі уже отримували в середньому 2,65 грн.

Таблиця 1
Динаміка показників ефективності управління майном підприємств швейної промисловості, що працюють на умовах давальницької сировини за 2009 -2011 роки

Показники	Підприємства, що працюють на умовах давальницької сировини					В середньому по галузі, 2011р.	+- до середньогалузевих показників
	2009	2010	2011	2010-2009 (+, -)	2011-2009 (+, -)		
Ресурсовіддача	1,2	1,3	1,4	0,1	0,2	0,9	+ 0,5
Фондовіддача	2,5	2,8	2,7	0,3	0,2	2,2	+ 0,5
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,0	2,2	2,3	0,2	0,3	0,8	+ 1,5
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,3	3,5	3,2	0,2	-0,1	1,3	+ 1,9
Коефіцієнт оборотності запасів	11,3	11,9	11,5	0,6	0,2	7,1	+4,4
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	9,2	20,9	21,9	11,7	2,7	3,7	+18,2
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,6	5,6	4,5	1,0	-0,1	19,1	-14,6
Рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	-13,0	4,9	7,2	17,9	20,2	3,8	+3,4
Чиста рентабельність (збитковість) активів, %	-7,3	2,9	4,4	10,2	11,7	1,6	+2,8

Такі зміни були, окрім того, були зумовлені зростанням чистого доходу, а також незначним зниженням вартості основних засобів. Одночасно відбулося зростання коефіцієнта оборотності запасів, що позитивно вплинуло на фінансові результати діяльності підприємств та їх платоспроможність. Показник оборотності дебіторської заборгованості, на відміну від інших показників ефективності, мав негативну динаміку. Протягом 2009 – 2011 рр. даний показник скоротився на 2,19 %, що призвело до значного відволікання оборотних активів. Загалом порівнюючи показники ефективності управління майном досліджуваних нами об'єктів та середньогалузеві показники варто відмітити, що підприємства, які працюють на умовах давальницької сировини значно ефективніше управляють майном, що підтверджується переважанням рентабельності активів над середньогалузевим більш як у три рази.

Таким чином, аналіз управління майном підприємств, що працюють на умовах давальницької сировини показав, що використання даної схеми діяльності має ряд позитивних, а також і негативних наслідків. Отже, з метою відродження галузі, нарощування виробничих потужностей підприємствам швейної промисловості доцільно співпрацювати з іноземними партнерами, так як це сприяє ефективному формуванню капіталу та його використанню. Однак негативним аспектом в управлінні майном підприємств галузі є значні обсяги дебіторської заборгованості, що має негативний вплив на фінансовий стан та ділову активність швейних підприємств. Одним із напрямів удосконалення управління швейною промисловістю є покращення управління дебіторською заборгованістю.

Література:

1. Калінеску Т. В. Оцінювання майна. Навчальний посібник./ Т. В. Калінеску, Ю.А. Романовська, О.Д. Кирилов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 312 с.
2. Мазаракі А. Легка промисловість України: стан, проблеми експорту та імпорту товарів / А. Мазаракі, Т. Мельник, В. Ізовіт // Вісник КНТЕУ. – 2011. – №3. – С. 5–13.
3. Плотніченко І. Б. Сучасний стан та перспективи розвитку швейної промисловості України – [електронний ресурс] – Доступно с. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2012_739/17.pdf
4. Електронний ресурс – Доступно с. www.ukrlegprom.org.ua/ua/statti/davalka_na_eksport.html